

a ribicei rétegek a *f.-mediterrán sekélytengeri facieséhez a lajtamész-facieshez tartoznak*. REUSS¹ ugyan a «felső tályag»-ba helyezi ezeket a rétegeket, de utal egyszersmind arra, hogy a lapugyiakkal együtt több faciest képviselnek. A ribicei rétegeket ebből a szempontból tekintetbe véve azt látjuk, hogy az alsó kék tályag tényleg képviselhet mélyebb faciest, de csak a lajtamész keletkezési időszakán belül. Ezeknek a viszonyoknak részletes tárgyalása majd az egész fauna tanulmányozása utáni időre marad.

RÖVID KÖZLEMÉNY.

Még néhány szó a miskolci szelvény helyreigazítása ügyében. HERMAN OTTÓ úr a Földtani Közlöny XXXVII. kötetének 6—8 füzetében (256. l.) az ezt megelőzőtt 4—5 füzetben megjelent helyreigazító cikkemre néhány észrevételt közöl. Nem akarok további vitatkozásokba bocsátkozni, mert hiszen az érintett cikkemben a mondani valómat kimerítően elmondtam s így nem volna szükséges újra e tárgyhöz szólni, ha HERMAN úr olyan észrevételt nem fűz soraiba, melyre okvetetlenül felvilágosítással tartozom.

HERMAN úr t. i. azt mondja: «lényeges az, hogy két geologus nem ismerte fel az Avashegy terraszának diluviális voltát, a harmadik, PAPP KÁROLY úr, felismerte stb.». E két meg nem nevezett geologus egyike alatt HERMAN úr nyilván engem értett. Felvilágosítom tehát HERMAN OTTÓ urat, hogy én 1870 óta minden nyáron az országos részletes geologiai felvételekben vettem és veszek még részt. Hogy már most egy ilyen öreg geologus diluviális terraszt ne ismerjen fel, azt e felvilágosítás után HERMAN úr maga sem hiheti, mert az ép olyan volna, mintha én azt akarnám állítani, hogy HERMAN úr valamely pók- vagy madárfajt, a mivel már régóta foglalkozik, nem ismert volna fel. Ezt pedig állítani soha eszembe nem juthatna.

Ismétlem, hogy Miskolc városa vízi viszonyai tanulmányozása alkalmával éppen a diluviális lerakódásokkal foglalkoztam legkevésbé, mert ezek a vízkérdésben legkevésbé jöttek tekintetbe. Az alkalommal nem volt geologiai térképezés a feladatomban, de azért az adott szelvényben a diluviumot *a lejtőn fenn* mégis kijelöltem, tehát volt tudomásom róla.

Ismétlem továbbá, hogy a szóban forgó kovaszakóca igenis diluviális korra vallhat, de tény az, hogy *alluviális területéről, másodlagos fekvőhelyről* került ki.

Hogy végre a kormeghatározás a geologia feladata, azt azóta tudom, mióta geologus vagyok, s azt HERMAN OTTÓ úr bizonyára szintén elhiszi.

Sajnálom, hogy annak idején dr. TÖRÖK AURÉL, dr. HÖRNES MÓR és HERMAN OTTÓ urak érdekes értekezései kikerülték figyelmemet, de talán nem

¹ L. c. p. 3.

lehet ezt rossz néven venni és megbocsátható, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a szorosán vett geologia terén is alig képes az ember minden közleményt és új művet annyi figyelemmel kíséreni, mint a mennyit az megérdemel és ahogy azt maga az érdeklődő kívánná. T. ROTH LAJOS.

ISMERTETÉS.

Déchy Mór. Kaukázus. — Kutatásaim és élményeim a kaukázusi havasokban. Szerző fényképfelvételei alapján készült tizenhat réznyomatú táblával, hat körképpel, 235 szövegképpel, 5 geologiai szelvényvel és a kaukázusi magashegység részletes térképével. Budapest, 1907.

Moritz von Déchy. Kaukasus. — Reisen und Forschungen im kaukasischen Hochgebirge. In drei Bänden. Berlin, 1905—1907.

Déchy Mór kaukázusi kutatásai nem ismeretlenek előttünk. 1884 óta, mikor a Kaukázus ismeretlen jégáraitól az első fényképeket bemutatta, hosszabb-rövidebb időközökben még hat expedíció eredményes munkájáról számolnak be a geografusok lapjai. A fél emberöltőig tartott kutató munkának csak a koronája és zárószava a most megjelent 30 ív terjedelmű pazar kiállítású mű, mely részletesebben németül, az eredmények bővebb ismertetésével, Berlinben hagyta el a sajtót.

Déchy «Kaukázus»-a földrajzi mű. Az 1907. évi magyar geográfiai irodalomnak olyan eseménye, amilyennel kevés esztendőnk dicsekedhetik. A német köteteket, ahogy sorjában megjelentek, a külföldi, különösen az angol és német körök olyan elismeréssel fogadták, hogy a mi szavunk már csak visszhang. A mi ismertetésünk kizárólag a geológiai megfigyelések és gyűjtések eredményéről szól.

1886-ban SCHAFARZIK FERENCZ dr., 1898-ban PAPP KÁROLY dr., 1902-ben LACZKÓ DEZSŐ gimnáziumi tanár vett részt Kaukázus geológiai kikutatásában. SCHAFARZIK a nyugati Kaukázusban az Adai-choch és az Elbrusz vidékén járt. A kutatás összesen mintegy hat hétig tartott. Az útról szóló jelentést a m. kir. földtani intézet 1886. évi jelentésében találjuk meg. A kutatás befejezése után SCHAFARZIK Gunib környékén csinos kis faunát gyűjtött a felső jurából.

PAPP Déchynek hatodik utazásán vett részt. Két hetet töltött a Kuban furrásvidékének délkeleti részén. Két hetet a Bogosz-csoportba tett kirándulás és a Kaukázusnak az Ezen-am és Kodor-hágó tengelyében történt átszelése foglalt le.

LACZKÓ Dezső egy heti úttal átkelt a Gyulti-daghon, másik hetet a Bazargyúzi vidékén töltött, azután átkelt a nyugati Kaukázuson Pszebai és Szuhmukale között a Lába forrásvidékén. Ez volt Déchy hetedik utazása.

A geológiai kutatásoknak, mint a fentiekből látható, aránylag igen szűkre